

Var egentligen börjar någonting?

Christer Strömholm tillhör Sveriges mest kända och uppskattade fotografer. Han slog igenom på 1950-talet med sina bilder från Paris, inte minst porträtten av transsexuella vid Place Blanche. I *Var egentligen börjar någonting?* ligger fokus i stället på delar av hans övriga produktion. Olika linjer och spår inom hans rika bildvärld återspeglas genom internationellt starka konstnärskap: Annika Elisabeth von Hausswolff, Aziz Hazara, Gosette Lubondo, Eric Magassa och Eiko Otake tillsammans med William Johnston. Förbindelser mellan verken i utställningen uppstår på olika sätt; nya spår, nya linjer länkar samman det förflutna och samtiden.

"Om jag är klar? Jag är klar."

"Är du nöjd? Har du fått med allt du vill?"

"Ja", säger jag, men tänker att jag kanske ändå missat något. Men nej, jag har lagt ner ofantlig möda för att få med tvårummarens alla detaljer i planskissen. Det känns solitt. Kanske lite petigt faktiskt, men färdigt. Jag lägger ifrån mig pennan och skjuter över A4:an med uppgiften jag fått utan att begripa varför.

"Du har missat sovrummet", säger Christer.

Mitt huvud rusar. Marken gungar. Kall, varm, ekande tom. Hur?

Det var mitt första möte med Christer Strömholm. Jag hade fotograferat sen 12-årsåldern och via fototidningar förstått vad som fanns där ute. Jag måste dit, utmanas. Jag kontaktade Christer och "pryade" hos honom i tredje ring. Så kan det börja.

Jag arbetade hos Christer i sex år – om nätterna och på all övrig fri tid. Vi var flera som sorterade och bläddrade i negativpärmarna på jakt efter nya bilder, kopierade i mörkrummet och monterade sparringhyllor. Någon gång mot en bulle eller pizza från Nytorget. Vi kopierade utställningen *9 sekunder av mitt liv* till Moderna Museet 1986. Det var på riktigt.

Några år senare rullade postmodernismen in. Sanningen blev oändligt många. På Akademin för fotografi på Konstfack var vi kaxiga, utmanade de fotografiska lagarna – "det avgörande ögonblicket", det autentiska, mediet i sig. Vi satsade, ställde ut och försökte hitta rätt. En morgon klockan 07.00 ringde telefonen i mitt studentrum och Christer sa: "Har du sett dagens DN Kultur? Omslaget visar en skulptur av dig. Jag är stolt över att vara din vän."

Jag vet att jag ännu inte greppat allt som Christer gav. Men jag kommer närmare. Han utmanade konstant det entydiga. Ingenting var vad det utgav sig för att vara. Eller? Man arbetar, arbetar och arbetar. Och så börjar man om. Kommer man närmare? Inte ofta, alls. Men man provar igen. För man vill förstå, lite mer. Också ge, dela.

Christer Strömholm är utan tvekan mest känd för sina bilder av vännerna från Place Blanche. De transsexuella som inte fick lov att finnas i 1960-talets Paris, och som sparade ihop för att ta sig till Casablanca och korrigerade sin fysik och bli sig själva. Självklart också barnen och livet på gator och barer i Paris.

Utställningen *Var egentligen börjar någonting?* fokuserar på delar av Strömholms övriga produktion. Tidiga bilder där kropp, yta, ljus och rörelse bildar abstraherade former eller koreografiska moment. Andra där håligheter, påsar eller textilier öppnar för historier som du berättar själv. Några barn bakom galler och något frustrerat djur, andra generationen i Hiroshima. Bilderna är centrala men rör sig i marginalen, mellan de välkända serierna. De både kittar samman och komplicerar de bilder som blivit ikoniska.

Utställningen är ett försök att förvalta Christers bildvärld. Att lyfta in den i samtiden. Fotografiet rör sig i dag fritt på konstscenen. Tidigare doktriner har förkastats, modifierats och återinlemmats i en tid som trots allt både tolererar en hel del, och försöker upprätta det förskjutna. Leica och Tri-X är inte längre det enda viktiga – det finns så många vägar att gå. Många brukar kameran, i någon form, för att berätta många olika saker, på många olika sätt. Som en pensel. Penna eller koreografi.

Utställningen är också ett försök att länka det samtida till det som var. Utställningen kopplar starka internationella konstnärskap ur olika generationer till Strömholms olika linjer. I fotografiska/grafiska collage leker barn under bombplan. En kropp rör sig koreografiskt i de arkitektoniska nukleära resterna i Fukushima. Vi möter snapshots av övergivna, glömda ting och rester av marginalens aktiviteter i det som framstår som Västafrika, men som visar sig också vara Detroit eller Alingsås. I en serie iscensatta fotografier från ett utranterat tågset reser verkliga individer från ett nu, tillsammans med imaginära från ett då. En film visar unga pojkar som trotsar den våldsamma vinden på klippor ovanför Kabul, och larmar om stadens fasor.

Alla dessa bilder kopplar, på mer eller mindre raka eller krokiga sätt, till Christers fascination, passion, utanförskap, dubbelhet, sorg och smärta. Men lika många kopplingar uppstår mellan dem själva. Enkla, dubbla eller multipla. Fram och tillbaka. Hit och dit.

Ordningen måste man skapa själv.

Då och då missar man ett rum.

Det är där ljuset kommer in.

Det är okej.

Mattias Givell, verksamhetsledare Wanås Konst